

Cidaria fulvata

Agapeta hamana

Totaal hebben we overdag het voorkomen van 11 verschillende dagvlinders, 11 uilen, 12 spanners, 1 beer, 1 donsvlinder en 21 micro's vastgesteld.

Rond negen uur zetten we koers richting Wyldemerk in Oudemirdum; het laatste stuk van de route eiste nogal wat van de auto's omdat we niet bepaald op langs gebaande wegen reden, maar toch konden we om ongeveer half 10 de lampen opzetten. Ook smeerden we stroop op de stam van een stel bomen. De heldere hemel, die ons een stralende dag had bezorgd, was er nu de oorzaak van dat de lucht teveel afkoelde en het erg vochtig werd. Er ontstond een uitgebreid en langdurig beraad over de juiste plaats voor de lampen in het terrein. Gerrit Tuinstra had zijn lamp op een aantrekkelijke plek vlak bij een mooie ven geplaatst, maar achteraf bleek dat geen goede plaats. Gerrit had slechts 15 soorten macrovlinders op het laken. Siep en Jannie Sinnema stonden met hun opstelling hoger op een wal langs een houtwal; zij hadden geluk, want hier werd het relatief minder koud. Het resultaat was 57 verschillende macrovlinders op het laken. Andy Saunders stond een stukje verderop met zijn lamp en had 23 soorten. Abel Jagersma had een val geplaatst, waarin later bleek 12 verschillende nachtvlinders te zitten. Op stroop werden nog eens 14 verschillende nachtvlinders gelokt, waaronder veel Huismoeders en Roesjes.

Al met al was een leuke dag en we hebben veel vlindersoorten waargenomen en prachtige gebieden bezocht. Ondanks het feit dat we geen zeldzame soorten hebben gezien was iedereen tevreden over deze excursie.

Verslag excursie De Deelen op 5 juli 2003. Henk en Auke Hunneman

Hoewel een laagveenmoeras over het algemeen betrekkelijk weinig vlindersoorten herbergt, zijn wel karakteristieke soorten aan een dergelijk milieu gebonden. Zilveren Maan (*Boloria selene*) en Grote Vuurvlinder (*Lycaena dispar*) zijn bekende moerasvlinders en zij zijn samen dé vertegenwoordigers van de Friese laagveenmoerassen. Omdat van de ecologie van nachtvlinders veel minder bekend is, is het moeilijk om dergelijke specialisten onder de nachtvlinders aan te wijzen. Maar *Phragmataecia castanea*, *Celaena leucostigma*, vertegenwoordigers van het genus *Archana*, *Arenostola phragmitidis* en enkele *Mythimna*'s, kunnen zonder twijfel min of meer karakteristiek voor moerasvegetaties worden genoemd. Veel

van deze soorten gaven tijdens de excursie naar het laagveenreservaat De Deelen, op 5 juli jl., dan ook acte de présence.

Ondanks dat de excursie in de zomervakantie viel, verzamelden zich omstreeks 21:00 uur 6 deelnemers op het parkeerterrein aan de Hooivaartsweg ten zuiden van het gebied. Nadat onder het genot van een kop koffie de eerder gedane vangsten uit de lichtval van fam. Jagersma waren gedetermineerd (waaronder een zeer afwijkende vorm van *Mesapamea* sp.!), besloten we al gauw het gebied in te rijden en op zoek te gaan naar geschikte vanglocaties. Gerard, Gerrit en ondergetekenden besloten hun lakens op te stellen langs het brede zandpad dat het hele gebied doorsnijdt, terwijl de lichtval van de Jagerma's een plaats kreeg aan het voetpad in een moerasbosje dat voert naar een schraal grasland.

De vangst viel gezien de minder gunstige omstandigheden (een af en toe behoorlijk felle wind en betrekkelijk lage temperaturen) bepaald niet tegen. Gerrit, hoe kan het ook anders, werd uiteindelijk winnaar met een dagtotaal van 55 soorten. Vermeldenswaardig zijn niet-alledaagse soorten als het rietluipaard (*Phragmataecia castanea*), de geoogde worteluil (*Agrotis clavis*) en de geelbruine rietboorder (*Archanara dissoluta*).

Verslag excursie Lauwersmeer 9 augustus 2003. Gerrit Tuinstra

De vierde en laatste excursie, werd een vrij bijzondere excursie. Bijzonder, vanwege meerdere redenen, waarvan ik er drie noem. De eerste: de excursie vond voor een deel plaats in de provincie Groningen, wat voor ons Friezen een uitzondering is. De tweede: het was zo warm dat we er zelfs nog even over getwijfeld hebben of we de excursie nou wel door zouden laten gaan. De derde: ondanks de (overdag) erg warme omstandigheden, zijn er toch nog een aantal (zeer) interessante waarnemingen gedaan.

De middagexcursie startte om ongeveer 14.00 uur op het parkeerterrein tussen het Nieuwe Robbengat en de Marnewaard. Het Nieuwe Robbengat en de andere natuurgebieden ten westen van de N361 (dit is de doorgaande weg naar Lauwersoog) zijn in eigendom en beheer bij Staatsbosbeheer. De Marnewaard, met onder andere het Marnebos en het Zuidwalbos zijn Militair Oefen- en Schietterrein van Defensie.

Vanwege de zeer hoge temperatuur (ongeveer 35 graden) was er erg veel drukte in het Lauwersmeergebied, vooral ter hoogte van de parkeerplaats. Er komen hier namelijk erg veel toeristen en zeker op dit soort warme dagen. Het was dan ook voor een aantal excursie-gangers even zoeken naar de andere mensen, maar om ongeveer kwart over twee zijn we vertrokken richting de Marnewaard. Hier zijn we eerst door een deel van het Marnebos gelopen om vervolgens uit te komen op de uitgestrekte graslanden van het militaire oefenterrein. Langs de sloten en bospaden werden inmiddels al vrij veel dagvlinders waargenomen, in hoofdzaak op de bloeiende koninginnekruid (*Eupatorium cannabinum*). Eén van de soorten die veelvuldig werd waargenomen was het icarusblauwtje (*Polyommatus icarus*). Het